

Gymnasielever tar bort järn ur trä från skeppet Vasa i nytt pedagogiskt program

Nu startar Vasamuseet i samarbete med Vetenskapens hus ett nytt pedagogiskt program - *Analytisk kemi och skeppet Vasa* - där gymnasieelever får laborera på trä från skeppet Vasa. Genom provtagningar och analyser tar eleverna reda på hur mycket järn som finns i träet från Vasa.

Att bevara Vasa så att skeppet ska må så bra som möjligt är ett utmanande arbete för Vasamuseets forskare och konservatorer. Ett problem är att järn från bultar och andra järnföremål har trängt in i träet, vilket gör att både skeppet och träföremål från skeppet långsamt bryts ned.

I det pedagogiska programmet *Analytisk kemi och skeppet Vasa* får gymnasielever delta i arbetet med att ta fram en metod för att göra konserveringen av trä från vrak bättre. Eleverna extraherar järn ur en träbit från ett av Vasas ankare, gör en kalibreringskurva och beräknar halten extraherat järn som en del i en långtidsstudie.

– Programmet är en unik kombination av historia och kemi. Eleverna får göra en verklig laboration som vi kommer att ha användning för på Vasamuseet, säger Lotta Wiker, som är ansvarig för programmet för Vasamuseets räkning.

Förutom att praktisera kunskaper i spektrofotometri och koncentrationsbestämningar med kalibreringskurvor får eleverna få en verklighetsanknytning i kemiundervisningen.

– Elevernas insatser att kemikunskaper är viktiga i många sammanhang, inte minst i en verksamhet som på Vasamuseet, avslutar Lotta Wiker.

Det pedagogiska programmet *Analytisk kemi och skeppet Vasa* är ett samarbete mellan Vasamuseet och Vetenskapens Hus.

FORSKNING OM TRÄET PÅ VASA: Sedan dryga decenniet pågår forskningsarbete för förbättrat bevarande av Vasas trä. När Vasamuseet öppnade år 1990 ansågs konserveringen av skeppet och de tiotusentals föremålen vara avslutad. Under åren som följde uppstod tecken på oönskade förändringar i Vasas trä. Gulvita utfällningar började synas på timrens och träföremålens ytor. Utfällningarna bestod av svavel- och järnföreningar med hög surhet, och visade att nedbrytande reaktioner påverkade träet.

Sedan dess pågår ett tvärvetenskapligt forskningsarbete på Vasas trä med det övergripande målet att förbättra förutsättningarna för skeppets långsiktiga bevarande.

OM VETENSKAPENS HUS: Vetenskapens hus ägs av KTH och Stockholms universitet. Varje år tar Vetenskapens hus emot 80 000 skolelever och lärare per år med huvudsyftet att inspirera och skapa intresse och kunskap i en miljö som visar naturvetenskap, teknik och matematik på riktigt.

För ytterligare information, kontakta gärna:

Catrin Rising, kommunikatör

Telefon: 08-519 558 47

E-post: catrin.rising@maritima.se

Lotta Wiker, pedagog

Telefon: 08-519 548 35

E-post: lotta.wiker@maritima.se